

7. Almindeligt brugte kemiske betegnelser på en række europæiske sprog

Efterhånden som systematisk kemisk sprogbrug vinder indpas på bekostning af de hidtil brugte trivialnavne, udviskes forskellene på kemiske navne mellem de forskellige sprog. I det følgende er vist en række eksempler på navnefragmenter i nogle europæiske sprog for at belyse, dels hvor ensartet sprogbrugen på den ene side er blevet, dels hvor nogle af de typiske forskelle ligger.

De i tabellen viste eksempler er ikke et forsøg på en udtømmende liste. Adskillige andre navnefragmenter kunne med lige så stor ret have været anført. Til brug for egentlige oversættelser må der henvises til relevante ordbøger, men i enkelte tilfælde kan de her udvalgte eksempler måske hjælpe til genkendelse af kemiske navne på andre sprog.

Ligheden med engelsk og tysk er naturligvis udpræget. I engelsk bemærker man især det typiske 'e' som afslutning på en række endelser, fx i 'amine' og 'ketone', men dog langt fra altid, som det ses i 'alcohol' og 'nitrogen'. Den traditionelle britiske (og etymologisk tvivlsomme) stavemåde 'sulphur' (og tilsvarende i afledninger) er nu forladt til fordel for 'sulfur'. Jf. i øvrigt 1.3.4.

På tysk begynder kemiske navne med stort bogstav, dog ikke kursiverede præfikser (fx *cis*- og *trans*-). Specielt for tysk gælder, at sukkeralkoholer skrives uden suffikset 'ol' (fx Sorbit for sorbitol). Alkyn hedder på tysk Alkin (og tilsvarende håndteres suffikset i systematiske navne), og benzen hedder stadig Benzol på tysk. De tidligere tyske betegnelser Äthan, Äthyl-, Äther, Jod og Wismut har lige som de tilsvarende danske efterhånden fået en international form.

På italiensk bruges 'f' i stedet for 'ph' og 't' i stedet for 'th'. 'X' transskriberes med 'ss' midt i et ord, jf. 'ossigeno', mens fx 'dixanthogen' hedder 'dixantogeno'. Græsk og latinsk 'y' transskriberes med 'i'.

På fransk transskriberes græsk og latinsk 'y' med 'y', men udtales dog 'i'.

Fortegnelse over almindeligt brugte kemiske betegnelser på en række europæiske sprog

Dansk	Engelsk	Finsk	Fransk	Græsk	Hollandsk	Italiensk
-acetat	acetate	-asettaatti	acétate de	οξείκοξ	-acetat	acetato
alkohol	alcohol	alkoholi	alcool	άλκοολη	-alcohol	alcool
-amin	-amine	-amini	-amine	-αμίνη	-amine	-amina
amino-	amino-	amino-	amino-	αμινο-	amino-	amino-
chlor-	chloro-	kloori-	chloro-	χλωρο-	chloro-	cloro-
-chlorid	chloride	-kloridi	chlorure de	-χλωρίδιο	-chloride	cloruro di
cyclo-	cyclo-	syklo-	cyclo-	κυκλο-	cyclo-	ciclo-
di-	di-	di-	di-	δι-	di-	di-
ethyl-	ethyl	etyyli-	éthyle	αιθυλεστέρας	ethyl-	etile
hydrogen	hydrogen	vety	hydrogène	υδρογόνο	waterstof	idrogeno
hydroxy-	hydroxy-	hydroksi-	hydroxy-	υδροξύ-	hydroxy-	idrossi-
iso-	iso-	iso-	iso-	ισο-	iso-	iso-
methoxy-	methoxy-	metoksi-	méthoxy-	μεθοξύ-	methoxy-	metossi-
methyl-	methyl	metyyli-	méthyle	μεθυλεστέρας	methyl-	metile
natrium	sodium	natrium	sodium	νάτριο	natrium	sodio
nitro-	nitro-	nitro-	nitro-	νιτρο	nitro-	nitro-
nitrogen	nitrogen	typpi	azote	αζότου	stikstof	azoto
-ol	-ol	-oli	-ol	-όλη	-ol	-olo
-on	-one	-oni	-one	-ονη	-on	-one
oxygen	oxygen	happi	oxygène	οξυγόνο	zuurstof	ossigeno
phenyl-	phenyl-	fenyli-	phényl-	φαινύλο-	fenyl-	fenile-
propyl-	propyl-	propyli-	propyle	προπολο-	propyl-	propile
-syre	acid	-happo	acide	οξύ	-zuur	acido
tri-	tri-	tri-	tri-	τρι-	tri-	tri-

Fortegnelse over almindeligt brugte kemiske betegnelser på en række europæiske sprog

Dansk	Norsk	Portugisisk	Russisk	Spansk	Svensk	Tysk
-acetat	-acetat	acetato de	-ацетат	acetato de	acetat	-acetat
alkohol	alkohol	álcool	алкоголь	alcohol	alkohol	Alkohol
-amin	-amin	-amina	-амин	-amina	-amin	-amin
amino-	amino-	amino-	амино-	amino-	amino-	Amino-
chlor-	chlor-	cloro-	хлор-	cloro-	chlor-	Chlor-
-chlorid	-chlorid	clorato de	-хлорид	clorato de	-chlorid	-chlorid
cyclo-	cyklo-	ciclo-	цикло-	ciclo-	cyklo-	Cyclo-
di-	di-	di-	ди-	di-	di-	Di-
ethyl-	etyl-	etilo	этил-	etilo	etyl-	Ethyl-
hydrogen	hydrogen	hidrógeno	водород	hidrógeno	väte	Wasserstoff
hydroxy-	hydrokxy-	hidroxil-	гидрокси-	hidroxil-	hydroxi-	Hydroxy-
iso-	iso-	viso-	изо-	iso-	iso-	Iso-
methoxy-	metoksy-	metoxi-	метокси-	metoxi-	metoxi-	Methoxy-
methyl-	metyl	metilo	метил-	metilo	metyl-	Methyl-
natrium	natrium	sódio	натрий	sodio	natrium	Natrium
nitro-	nitro-	nitro-	нитро-	nitro-	nitro-	Nitro-
nitrogen	nitrogen	azoto	азот	nitrogeno	kväve	Stickstoff
-ol	-ol	-ol	-ол	-ol	-ol	-ol
-on	-on	-ona	-он	-ona	-on	-on
oxygen	oxygen	oxígeno	кислород	oxígeno	syre	Sauerstoff
phenyl-	fenyl-	fenil-	фенил-	fenil-	fenyl-	Phenyl-
propyl-	propyl-	propilo	пропил-	propilo	propyl-	Propyl-
-syre	-syre	ácido	-овая кислота	ácido	-syra	-säure
tri-	tri-	tri-	три-	tri-	tri-	Tri-

